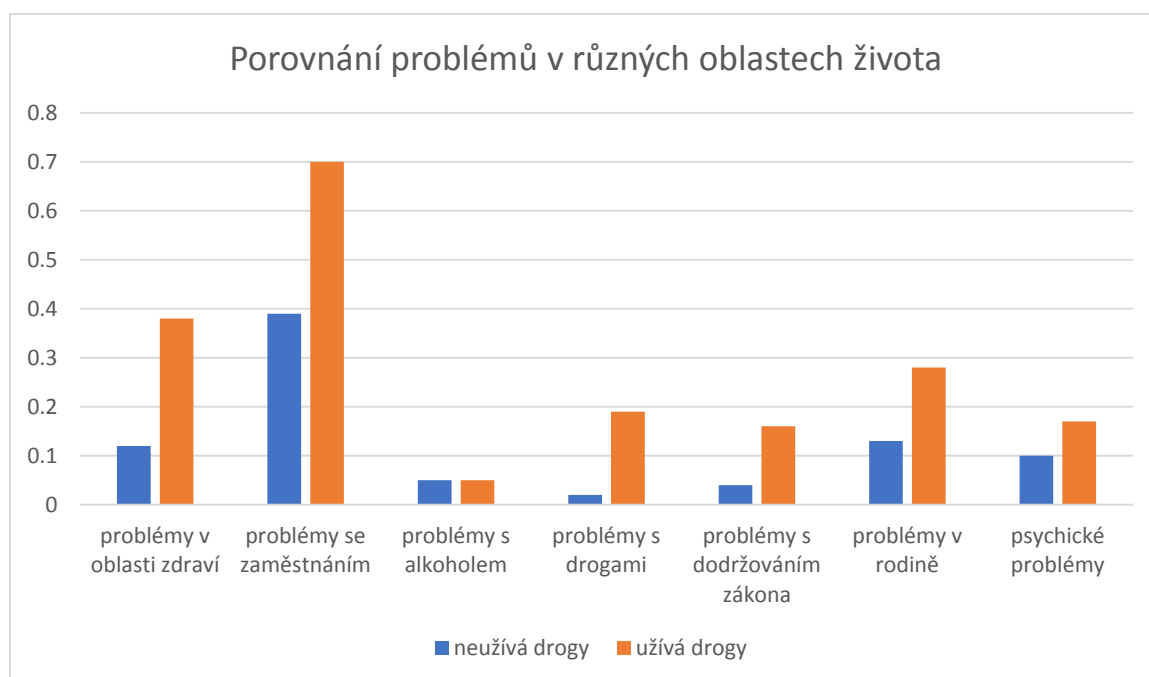

Drogově závislí mají i po vyléčení výrazné problémy s pracovním uplatněním

Drogová závislost u adolescentů a mladých dospělých je v České republice závažným problémem již od devadesátých let minulého století. V Evropě jsou Češi na předních příčkách statistik užívání marihuany, ale i dalších ilegálních návykových látek jako je heroin a pervitin, které patří mezi silně návykové látky s mnoho negativními důsledky. Počet problémových uživatelů drog se v roce 2009 pohyboval mezi 35 až 37 tisíci osob, ambulantně bylo léčeno celkem 16 343 osob, hospitalizováno pro drogové problémy bylo 5 308 osob. Tato alarmující čísla naznačují závažnost situace, která spolu nese spoustu dalších společenských problémů jako nízké dosažené vzdělání a následné těžkosti související s pracovním uplatněním drogově závislých i po tom, co se své závislosti zbaví.

Česká studie z roku 2011 přinesla nová zjištění v oblasti užívání heroínu a pervitinu v adolescenci a jejím vlivu na život v dospělosti stále závislých i vyléčených. Pozitivním zjištěním je, že intenzivní užívání drog v dospívání přetrvalo do dospělosti pouze u 25 % účastníků výzkumu. Tři čtvrtiny uživatelů drog v adolescenci se dokázaly své závislosti zbavit. Abstinence v dospělosti však neznamená, že tito původně intenzivní uživatelé drog jsou zcela bezproblémoví v dospělosti. Drogová závislost, i když už je vyléčená, přináší závažné problémy v oblasti pracovního uplatnění. Souvisí to hlavně s nízkou úrovní dosaženého vzdělání. Užívání tvrdých drog v dospívání může výrazně zhoršit studijní výsledky a zapříčinit i předčasné ukončení studia. Z účastníků výzkumu má 54 % abstinujících a 77 % stálých uživatelů drog pouze základní vzdělání, případně jsou vyučeni. Mladí lidé ve stejném věku, kteří drogy neužívali ani neužívají, mají vyšší dosažené vzdělání a tím pádem i lepší pracovní uplatnění.

Dalším zajímavým zjištěním je, že abstinující a stálí uživatelé drog se v mnoho charakteristikách tolik neliší. Důvodem jsou společné psychologické, sociální a neurobiologické faktory zapříčiněné užíváním drog v mladém věku. Například ani abstinující ani stále drogově závislí netrpí problémy s alkoholem. I když s užíváním drog přestali, jejich životy a osudy jsou tím již navždy ovlivněny. Nicméně malé rozdíly mezi abstinujícími a stálými uživateli drog jsou hlavně v sociální adaptaci. Abstinující mají vyšší vzdělání, vyšší zaměstnanost na vyšších pozicích a více jich žije v manželství nebo trvalém partnerském vztahu. Stálí uživatelé drog mají více problémů s dodržováním zákona než abstinující. Jejich tělesné zdraví je na výrazně horší úrovni než zdraví abstinujících.

O tom, jestli se člověk ze závislosti vyléčí rozhoduje také droga, kterou užívá a frekvence jejího užívání. Mezi uživateli, kteří nebyli schopni se své závislosti zbavit, je výrazně více zastoupen heroin. Jeho denní užívání v období dospívání se objevilo u 84 % stálých uživatelů oproti 34 % abstinujících. Stálí uživatelé podstoupili také více detoxifikačních a léčebných pobytů.

Co se týká psychiky a duševního zdraví, je známým faktem, že drogová závislost je může značně narušit. Studie prokázala, že stálí uživatelé drog mají nižší sebehodnocení, mají větší sklony k depresím a celkově horší duševní zdraví oproti abstinujícím. Také trpí více neurotickými a psychotickými poruchami. Rozdíl mezi oběma skupinami není však dramatický. Duševní zdraví je závislostí ovlivněno i po vyléčení. Není velkým překvapením, že nyní abstinující jsou výrazně více spokojeni se svým životem než stálí uživatelé. Odráží to podstatný rozdíl v tom, jak svou životní situaci abstinenti a drogově závislí vnímají.

Užívání nelegálních návykových látek je v české společnosti velkým problémem, který je třeba řešit. I po vyléčení se abstinující uživatelé drog potýkají s řadou komplikací, které jim znepříjemňují život. Je důležité, aby zejména mladí lidé tato rizika užívání drog znali a věděli, že krátkodobá zábava za zničený život nestojí.